De ſanctoſpiritu

ſ

Sanctiſpiritus aſſit nobis gratia
Que corda noſtra ſibi faciat habitaculum.
Expulſis inde cunctis vicijs ſpiritalibus.

¶ Poſtq̄ autor in p̄cedēti ſequētia determinauit materiā aſcēſionis dn̄i in qua docuit ſpm̄ſcm̄ fuiſſe ꝓmiſſum. hic iā exeq̄tur effectū ꝓmiſſionis deſcribēs diuinā naturā ſpūſſancti dicēs (Gratia).i.benignitas (ſctiſpiritus.aſſit).i.dignet̄ adeſſe (nobis).ſ.hoībꝫ (q̄) ſcꝫ gr̄a (faciat corda nr̄a).i.mentes (habitaculū).i.habitatōem (ſibi.expulſis).i.remotis (inde).i.a cordibꝫ noſtris (cunctis vicijs ſpiritalibꝫ) id eſt omnibꝫ peccatis

¶ Spiritus alme illuſtrator hominum.
Horridas noſtre mentis purga tenebras.

¶ O (alme).i.ſancte (ſpūs) ſcꝫ exn̄s (illuſtrator).i.illuminator (hoīm) q2 tu es ignis illuminans.tu (purga).i.illumina (horridas tenebras).i.ignorantias (mentis noſtre) id eſt intellectus noſtri

¶ Amator ſancte ſenſatorum ſemper cogitatuum.
Infunde vnctionem tuam clemens noſtris ſenſibus.

¶ O (ſcē amator ſenſatoꝝ cogitatuū).i ſapientū meditationū (infunde clemēs).i.clemēter (tuā vnctōem).i.grām (nr̄is ſenſibꝫ) ſcꝫ exterioribus
¶ Notandum p̄mo.ſcribit̄ Sap.p̄mo Spūs dn̄i repleuit orbem terrarū. In q̄bꝫ ꝟbis duo ꝯſiderant̄.p̄mo ſpūſſancti indeſinens gr̄a cum dr̄ ſpūs dn̄i.ſcd̄o magnifica potentia eiuſdē ſpūs.cū dr̄.repleuit orbē terraꝝ Quantū ad p̄mū.dignus eſt ad inuocandū.ſꝫ q̄tū ad ſcd̄m potens ē ad miracula faciendū ~ Circa p̄mū nota.iſte terminꝰ ſpūs in ſacra ſcriptura diuerſimode accipit̄ ſeu exponit̄ Primo ponit̄ ꝓ iudicio recte rōnis.vn̄ apl̄s ad Gal. Spūs ꝯcupiſcit aduerſus carnē.i.iudiciū recte rōnis laborat ꝯtra ꝯcupiſcētiā carnalē Scd̄o exponit̄ ꝓ ſpūali intelligētia ſacre ſcripture.vn̄.ij. Corinth.iij. Littera occidit.ſpūs aūt viuificat Tercio exponit̄ ꝓ aīa.vn̄ Gen̄.vij. Ex om̄i carne hn̄te ſpm̄ ingreſſe ſunt in archā Noe ſpm̄.i.aīam. Quarto ponit̄ ſeu accipit̄ ꝓ ira.vn̄ p̄s. In ſpū vehementi cōteres naues Quinto ponit̄ ꝓ ſupbia.vn̄ in euange. Mat.v. Beati pauperes ſpū Sexto ponit̄ ꝓ dyabolo.vn̄ in euāge. Luce.xi. Cū imundus ſpūs exierit ab hoīe ⁊c. Septimo ponit̄ ꝓ vita.vn̄ in Job. Spūs meus attenuabit̄. Alio mō exponit̄ ꝓ vento.vn̄ in Exo. Vidit Moyſes ſpm̄ aq̄lonis flantē ꝑ mediū Alio mō exponit̄ ꝓ hoīe.vn̄ p̄s. Recordatꝰ ē.q2 caro ſumꝰ.ſpūs vadēs ⁊ nō rediens Vltimo exponit̄ ꝓ eſſentia diuina ſiue ꝓ gr̄a q̄ a patre ⁊ filio ꝓcedit. ⁊ ſic ſumit̄ in ſymbolo Athanaſij. vbi dr̄. Qualis pater talis filius talis ſpūſſanctus.⁊ ſic etiam ſumitur hic
¶ Circa ſcd̄m nota.diuina bonitas repleuit orbem terraꝝ.q2 in p̄ncipio creatōis mūdi deus vidit cūcta q̄ fecerat.⁊ erant valde bona.nam deus creauit ſeu ꝯfirmauit oīa ſub rōne boni.q2 nihil eſt quod p̄t ſubterfugere

rōnem mentis. eo ꝙ bonū ⁊ ens ↄuertunť ¶ Itē nota. lr̄a dr̄ gr̄a Ubi nota ille terminus gr̄a capiť tripl̄r. ſcꝫ cōmuniter. ꝓprie. ⁊ ꝓpriiſſime Primo dr̄ adiutoriū dei creature gratis impenſum. ſine qua gratia nulla creatura p̄t quicꝙ̄ facere nec in ſuo eſſe durare Scdo capitur ꝓprie. ⁊ ſic dr̄ donū quo aliquis ſe preparat ad ſuſcipiendum ſp̄m ſanctum. ⁊ illius gratie intereſt reuocare liberū arbitrium a malo faciendo bonum Tercio capiť ꝓpriiſſi-me. ⁊ dr̄ quaſi gratum faciens. ⁊ ſic dr̄ donum dei datum alicui ab intra ad merendū regna celeſtia. ſine qua gr̄a nemo p̄t mereri nec in bono ꝑfice re nec ad gloriā ꝑuenire Itē nota. ſm aplm ad Corinth. Corda hoīm ſunt habitaculum ſpiritusſancti. ſm ꝙ dr̄. Neſcitis ꝙ corda veſtra ſunt templū ſp̄ūſſancti Et alibi Neſcitis. qr ſp̄ūſſanctus habitat in vobis. cū ergo corda noſtra ſint habitacula ſp̄ūſſancti. ideo digne petimꝰ vt expul-ſis noſtris vicijs faciet noſtrū habitaculū dignum ad receptōnem gratie ſp̄ūſſancti. que non habitat in corde ſubdito peccatis. vt dr̄ Sap. p̄mo ¶ Itē nota. autor petit ſp̄m ſanctum vt purget omnia vicia Ubi nota ſicut virtutes ſunt duplices. quedam corporales. vt fortitudo temperan tia ⁊c. que alio noīe morales dicūtur. ⁊ quedam ſunt virtutes ſpirituales ſeu intellectuales. ſicut ſapientia ſeu prudentia ⁊c. Sic ꝑ oppoſitum du-plices ſunt iniquitates ⁊ vitia que opponuntur iſtis Quedam ſunt vitia corporalia. vt incōtinentia intemperantia ⁊c. ⁊ iſta opponunť virtutibus corporalibus Et quedam ſunt ſpiritualia que opponūtur virtutibꝫ ſpi-ritualibus. ſicut iprudētia inſipientia concupiſcentia ⁊ ſuperbia Modo autor in lr̄a petit ꝙ ſp̄ūſſanctus purget nos a vicijs ſpiritualibus. quia ta lia maxime hominem coinquinant. cum iſta vitia progrediantur ex inten tione mentis. non em̄ quod ingreditur ventrem coinquinat animam. ſed quod procedit ex corde. id eſt praua intentiōe coinq̄nat aīam Mar. vij. ¶ Item nota lr̄a dr̄. amator. vnde ſpiritusſanctus dicitur amator tribꝫ modis Primo effectiue. quia efficit nos ſua gratia diligere deū ⁊ ꝓximū Secundo formaliter ⁊ exemplariter. quia per ipſum diligimus deum ⁊ proximum Tercio per modum inherentie. quia inheret anime rationali cui inducit donum quo ipſa anima diligit deum

¶ Pro terminis nota. aſſit eſt verbum neutrum compoſitum ab ad et ſum mutando. d. in. s. ⁊ caret ſupinis. Item expulſus eſt participium decōpoſite figure ab illo verbo expellor Item clemens eſt nomen ⁊ ex ponitur hic aduerbialiter

¶ Tu purificator omnium flagitiorū ſp̄ūs. Purifica noſtri oculū interioris hominis. Ut videri ſup̄mus genitor poſſit a nobis. Mundi cordis quem ſoli cernere poſſunt oculi.

¶ Hec eſt ſecunda pars huius ſequētie in qua autor inuocat ſpiritum ſanctum amplificando materiam huius petitōnis dicens. O (ſpiritus) ſcꝫ ſancte. sc tu exiſtens (purificator) id eſt mundator (omnium flagitio-rum) id eſt omnium peccatorum que ſunt macule anime. tu (purifica) id eſt munda (oculum) id eſt intellectum (noſtri interioris hoīs) id eſt ani-

me noſtre(vt ſupremus genitor) .i. pater celeſtis (poſſit videri a nobis.
(quē) ſcꝫ genitorē(ſoli oculi mūdi cordis pñt cernere).i.videre. ¶ Notā
dum. hō dꝛ habere duplicē oculū. ſcꝫ interiorē ⁊ exteriorē Per interiorem
diſcernimus verꝝ a falſo. ⁊ ille oculus dꝛ cognitio rōnalis. q̄ non p̄t ꝑcipi
ſenſu exteriori. q̄zto ip̄a plus dirigit̃ in deū. tanto magis obſcurat̃ Sed ꝑ
oculū exteriorē cognoſcimus res ꝑceptibiles viſu. ⁊ ergo petimus puri-
tatē ip̄ius intellectus. ꝑ quē videmus abſentia tāq̄ꝫ p̄ſentia. ⁊ ergo dt be-
atus Tho. Nos viatores cognoſcimus deū tanq̄ꝫ in ſpeculo trinitatis.
vñ ad iſtū oculū reꝗritur cor mundū. qꝛ cor imundū ſeu poſitū in vmbra.
id eſt in peccatis nō p̄t ꝯtemplari nec cognoſcere deū ſuū Scđo nota.
ꝙ materia p̄ſentis ſequentie eſt de miſſione ſpūſſancti. videamus g̊ quot
modis ſpūſſanctus miſſus ē Vñ ſciendū ꝙ ſpūſſanctꝰ mittit̃ duobꝫ mo
dis. ſcꝫ viſibiliter ⁊ inuiſibiliter Inuiſibiliter cū mentibꝫ caſtis infundit̃;
Viſibiliter cū aliquo ſigno viſibili demonſtrat̃ De p̄mo dꝛ in euāgelio
Joh. Spūs vbi vult ſpirat Juxta hoc dt Ber. ꝙ ꝑ oculū nō intro bit. qꝛ
nō eſt coloratꝰ. neq̄ꝫ ꝑ aures. qꝛ nō inſonuit. neq̄ꝫ ꝑ os. qꝛ aeri nō cōmiſcet̃
nec ꝑ fauces. qꝛ nec bibēdo nec edendo ꝯſumit̃. nec ꝑ tactū corꝑis. qꝛ pal-
pabilis nō eſt Quereres ergo. cū ita inueſtigabiles ſunt vie eius. vñ illū
cognoſcimus Dico ꝙ ex motu cordis intelligimus p̄ſentiā eius Pro
ſcđo ſciendū. ꝙ ſpūſſanctus viſus eſt ſeu miſſus in quadruplici ſpecie vi
ſibili ad miſſionis inuiſibilis aliqualē demonſtratōem Fuit em̄ p̄mo miſ
ſus in ſpecie colūbe ſuꝑ xp̄m baptiſatū. Luc. iiij. et Joh. p̄mo. ad innuen
dū baptiſmi fecūditatē ⁊ baptiſantꝭ ſimplicitatē Eſt em̄ colūba auis ſim
plex ⁊ fecunda. ⁊ hec ſunt in baptiſmo virtute ſpūſſancti. ¶ Scđo fuit
miſſus in ſpecie nubis lucide ſuꝑ chriſtū trāſfiguratū Math. xvij. Ad-
huc eo loquente. ecce nubes lucida obumbrauit eos . ad innuendū ſaluan
dorꝝ ſubtilitatē ⁊ ſalutis eterne claritatē. ⁊ he due miſſiones viſibiles fue
runt ante chriſti paſſionē. ¶ Tercio fuit miſſus in ſpecie flatus ſuꝑ pri-
mos paſtores eccleſie Joh. xx. qñ xp̄s inſlauit ⁊ dixit Accipite ſpiritum
ſanctum. ad innuendum p̄latorum dignitatem ⁊ prelationis eccleſiaſtice
lenitatem. ⁊ hoc fuit poſt xp̄i reſurrectōem ante tamen eius aſcenſionem.
¶ Quarto fuit miſſus in ſpecie ignee lingue. ſicut dꝛ Actuum ſcđo. Ap
paruerunt apoſtolis diſpartite lingue tanq̄ꝫ ignis
¶ Pro terminis nota. flagitiū idē eſt qđ peccatū nomen neutri generis
ſcđe declinatōnis Itē interior eſt nomen cōparatiui gradus cōmunis
generis ab aduerbio intra Itē ſupremus eſt ſuꝑlatiuus huius aduer-
bij ſupra Item poſſum eſt verbū neutrale incō ſequentis ꝯiugatōis. ⁊
deriuatur a potis ⁊ ſum Item cernere eſt verbū tranſitiuū. ⁊ habet ab
hoc verbo video accōmodatum p̄teritum ſcꝫ vidi.

¶ Quādo machinā ꝑ verbū ſuū fecit deus celi ⁊ terre mariū
Tu ſuꝑ aquas foturus eas numen tuū expandiſti ſpiritus

¶ Hic au. deſcribit ꝟtutē ſpūſſancti dicēs O ſancte ſpūs (tu expādiſti
numen tuū).i. diuinitatē ⁊ virtutē tuā (ſuꝑ aquas foturus) id eſt refectu

nis (eas) ſcꝫ aquas (qñ deus) ſcꝫ pater (fecit machinã) id eſt fabricã (celi terre et mariũ) .i. aquaꝝ (per verbũ ſuum) id eſt filium dei.

Tu animabus viuificandis aquas fecundas.

Tu aſpirando das ſpiritales eſſe homines.

Tu) ſancte ſpũs (fecũdas) .i. fructificas (aquas) ſcꝫ baptiſmatis (animabus viuificandis) id eſt renaſcendis ſcꝫ ad vitam gratie. Et (tu das) .i. facis (homies eſſe ſpiritales aſpirando) id eſt gratiam infundendo.

Tu diuiſum ꝑ linguas mũdum et ritus adunaſti domine

Idolatras ad cultum dei reuocas magiſtrorum optime.

O (dñe) ſancte ſpũs (tu adunaſti) .i. in vnũ ꝯgregaſti (mũdũ diuiſum) id eſt diſtinctũ (ꝑ linguas) ꝑ ideomata (et ritus) .i. ꝯſuetudines. O ſancte ſpũs (optime magiſtroꝝ) tu (reuocas idolatras) .i. idola colentes (ad cultũ) .i. ſeruitiũ (dei) ¶ Notandũ. in lr̃a tãgunť q̃ttuor. Primo tãgitur opꝰ creatiõis totiꝰ mũdi cũ dr̃ fecit. Scdo tãgiť vtilitas baptiſmatꝫ. cũ dr̃ aquas fecũdas. Tertio fidei adunatio. cũ dr̃ adunaſti. Quarto errãtium informatio. cũ dr̃ reuocas ¶ Circa p̃mũ no. legiť p̃mo Geñ. In principio creauit deꝰ celũ ⁊ terrã. ꝑ h̃ verbũ fiat. vñ Ber. Hoc verbũ fiat eſt magne ꝟtutis. q2 cũ illo ꝟbo oĩa creata ſũt. ſilr̃ tota terra ẽ repleta. vñ ps̃. Replebiť maieſtate eiꝰ oĩs terra fiat fiat. Et illud ꝟbũ fiat excellẽter attribuitur beati ꝟgini. Primo in aure ꝑ angelicã ſalutationẽ. Scdo in corde ꝑ fidei adheſionẽ. Tertio in ore ꝑ ꝯfeſſionẽ. Quarto in vẽtre ꝑ incarnationẽ. Quinto in brachijs ꝑ oblationẽ. ⁊ oĩa iſta fiebãt cum charitate. De ſcdo legiť etiã Geñ. p̃mo. vbi dr̃. Spũs aũt dñi ferebať ſuꝑ aq̃s. qđ ſic exponiť (ſpũs dñi) .i. intentio vel volũtas dñi (ferebať ſuꝑ aq̃s) .i. ſuꝑ cõgeriẽ elemẽtoꝝ. ſicut volũtas artificꝫ ſuꝑ materiã quã formare ⁊ ornare intẽdit. Sed q̇dam doctores hãc ꝓpoſitionẽ ſic exponũt. ſuꝑ aq̃s .i. ſuper diuinã potẽtiã in q̃ ſpũſſanctꝰ ẽ eq̃lis patri ⁊ filio. ⁊ hoc dicũt ex iſto. q2 ante creationẽ mũdi nec erat aq̃ ſubſtãtialis nec elementalis. Ex illo q̃ mouetur dubiũ vbi deꝰ fuit añ creationẽ mũdi qñ nihil erat ſcꝫ neq3 tẽpus neq3 locus. Et hoc ſolviť in his ꝟbis. Dic vbi tũc eſſet cũ preter eũ nihil eẽt Tũc vbi nũc in ſe. q2 ſic ſibi ſufficit eſſe. Itẽ in euã. Joh. ſcribiť Oportet vos naſci denuo. ⁊ hec natiuitas fit ꝑ aquã et ſpm̃ ſanctũ. De tertio legiť Actuũ. ij. Cũ ꝯplerẽtur dies pẽthecoſtes erãt oẽs diſcipuli in eodẽ loco. ⁊ factus ẽ repẽte de celo ſonus tãq3 aduenıẽtis ſpũs vehemẽtis et repleuit totã domũ vbi erãt ſedẽtes. De quarto nota. ꝙ ſpũſſanctus potens ẽ gratiã ſuã hoĩb9 infundere ⁊ ad fidẽ reuocare. nã virtus eiꝰ eſt efficax ⁊ penetrabilior oĩ gladio. Vñ Heb. iiij. Viuus ẽ eñ ſermo dei ⁊ efficax et penetrabilior oĩ gladio ancipiti. Et p̃ma ad Corin. xij. Nemo p̃t dicere dñs ieſus. ſ. vere ita ꝙ ieſus ſit dñs ipſiꝰ ⁊ ipſe ſeruus. niſi in ſpũſcõ sᶜ ipſuꝫ inhabitãte ꝑ gratiã ¶ Sciendũ ꝓ termis. numẽ idẽ ẽ qđ ſpũs. et eſt nomẽ neu. gꝫ. Itẽ viuificãdus ẽ participiũ futuri tp̃is illiꝰ ꝟbi viuificor Itẽ foturꝰ ẽ ꝑticipiũ futuri tp̃is a foueo es. Sꝫ idolatra ẽ nomẽ cõis generis. ⁊ dicitur a nomie idolum li. ⁊ eſt aliquis ſeruiens idolis

Ergo nos ſupplicantes tibi exaudi propicius ſancteſpiritus
Sine quo preces oēs caſſe creduntᷣ et indigne dei auribus.

Hic autor dirigit petitiones ad ſpm̄ſctm̄. ꝛ p̄mo facit hoc. Scḋo oñdit qbꝫ miraculis pñs feſtū eſt ↄfirmatū.ibi tu q̄ oim̄.dicēs. Ex quo ita eſt ꝙ tu ſctēſp̄ūs tam mirabiles opationes efficis (g̃o ſctēſp̄ūs tu exaudi ꝓpi‑ cius).i.clemēter (nos ſupplicātes tibi).i.te hūiliter īuocātes (ſine quo) ſcꝫ ſpūſctō (oēs p̄ces).i.orōnes (credūtur) ſcꝫ eſſe (caſſe).i.vane (et indi‑ gne auribꝫ dei) Notādū oēs orōes dicuntᷣ caſſe ꝛ inutiles ſine gr̄a ſpiri tuſſancti. Cui⁹ rō eſt.qꝛ ſpūſſctūs ē vera charitas q̄ diffuſa eſt in cordibꝫ noſtris p ſpm̄ſctm̄. ſꝫ ſine charitate nullū op⁹ placet deo. Si g̃ nullū op⁹ placet ſine charitate deo. merito ſine ſpūſctō q̄ vera charitas ē.non place‑ bunt. Itē q̄reret q̄s.qua die ſpūſſctūs miſſus ē. Rn̄detᷣ ꝙ in q̄nquage ſima die. Et p h̄ datᷣ intelligi ꝙ tria bona cū ipſo venerūt.ſ.legis pfectio. eterna remuneratio. ꝛ pctōꝝ remiſſio. De p̄mo dt glo. I q̄nquageſimo die agni īmolati deſcendit ſpūſſctūs in igne. De ſcḋo dt ibidē. Sicut q̄n quageſimo die poſt reſurrectionē ↄuerſat⁹ eſt cū diſcipulis.ita p q̄nqua‑ geſimā diē q̄ ſpūs dabatᷣ.denarius eterne remuneratiōis exp̄mitᷣ. De ter‑ tio dt glo.ibidē. Ideo q̄nquageſima die ſpūſſctūs miſſus ē. qꝛ indulgen tie fiūt in anno iubilationis. ꝛ ſic p ſpm̄ſctm̄ peccata dimittūtur.peccato res ad patriā reuocātᷣ.hereditas amiſſa redditᷣ. ꝛ a iugo ſeruitutis liberātᷣ Itē nota.ꝓpicius ē aduerbiū qualitatis. Sꝫ caſſus a ū idē eſt qḋ inutilis

Tu q̄ oim̄ ſeculoꝝ ſctōs tui numinis docuiſti inſtinctu āple‑ ctēdo ſpūs Ipſe hodie apoſtolos xp̄i donās munere inſolito et cunctis inaudito ſeculis. Hunc diem glorioſum feciſti.

Hic autor oñdit qbꝫ miraculis hoc feſtū ſit ↄſecratū dicens. O ſctēſpūs (tu q̄ docuiſti ſctōs oīm ſeculoꝝ).i.ab initio ſeculi (inſtinctu).i.inſpiratō ne (tui numinis).i.v̄tutis (amplectēdo).i.p grām circūdando. tu (ipſe) ſcꝫ es (donās).i.remunerās (hodie) id eſt in die penthecoſtes (ap̄los xp̄i inſolito) id eſt incōſueto (munere) id eſt dono (ꝛ inaudito) id eſt prius nō audito (cunctis ſeculis) id eſt ab om̄ibꝫ tp̄ibꝫ ꝛ gentibꝫ. qꝛ dedit apoſto‑ lis nouū modū loquēdi. Cōſequēter ↄmendat diē penthecoſtes dicens tu ſancteſpūs (feciſti hūc diem) ſcꝫ penthecoſtes (glorioſum).i.decorū.

¶ Notādū ſpūſſanctus dedit hominibꝫ ſeptem dona que Iſaias enu‑ merat cap.xi. vbi magno deſiderio prophetiſauit aduentum chriſti dicēs Egredietur virga de radice yeſſe ꝛ flos de radice eius aſcendet. ꝛ ſup eū requieſcet ſpiritus domini.ſpiritus ſapientie et intellectus.ſpiritus conſi lij et fortitudinis.ſpiritus ſapientie et pietatis. ꝛ replebit eum ſpiritus ti‑ moris domini. Hec ſunt ſeptem dona que in veteri teſtamento data ſunt patribus ſolummodo in verbis.ſed data ſunt apoſtolis in vera miſſione

¶ Item ſciendum ꝙ ſpirituſſanctus pluribus de cauſis miſſus eſt. que cauſe cōprehenduntur in Ioāne.xiiij. Paraclitus ſpirituſſanctus quem pater mittet in nomine meo ipſe vos docebit om̄ia. Primo ad ↄſolandū

nos ⁊ infirmos adiuuandū. qđ notať cū dicitur paraclitus. Scđo ad viuificādum mortuos. qđ notatur cum dicitur ſpiritus. quia per ſpiritū viuificamur. vñ Ezech. xxxvij. Oſſa arida audite verbū domini et ego mittam in vos ſpm̄ ⁊ vos viueris. Tertio ad ſaluandū iuſtos. qđ innuiť cum dicitur. In nomine meo. nomen enī filij eſt Jeſus ⁊ interpretatur ſal⁹ vel ſaluator. quia in nomine ſalutis pater miſit ſpiritum ſanctum vt oſtēdat ꝙ ad ſaluandum gentes venit. Quarto ad docendum ignaros. ⁊ hoc innuitur ibi. Ipſe docebit vos omnia.

Pro terminis nota. amplectendo eſt gerundiū illius verbi amplector et ponitur hic in actiua ſignificatione. Item inſolitus eſt nomen adiectiuum. ⁊ idem eſt qđ inconſuetus. Similiter inauditus eſt nomen adiectiuū ⁊ nō participiū. quia inaudior non dr̄. ⁊ dicitur ideo inaudito in littera. quia ſpiritusſanctus dedit apoſtolis nouū modum loquendi omnium linguarum ⁊ hoc fuit prius inauditum.

v Veni ſancte ſpiritus et emitte celitus lucis tue radiū Veni pater pauperū. veni dator munerum veni lumen cordium

Nec eſt alia ſequentia q̄ cātatur in die pēthecoſtes. in q̄ autor inuocat ſpiritūſanctū dicens. O (ſancteſpūs veni) ſcȝ per gratiā tuam (⁊ emitte celitus) id eſt de celo (radiū) id eſt ſplendorem (tue lucis) id ē gratie. O (pater pauperū veni) et o (dator) id eſt clemens largitor (munerū) ſcȝ omnium (veni) O (lumen) id eſt illuſtrator (cordiū) id eſt mentium (veni)

Notandū ſcribitur Actuū primo. Accipietis virtutē ſupuenietis ſpiritusſancti. Vñ ſciendū. ꝙ homo accipit ꝑ virtutem ſpiritusſancti tria. ſcȝ animā. gratiam et coronā. De pmo dicit ps. Qui nō accepit in vano animā ſuam nec iurauit in dolo proximo ſuo. Unde homo accepit animam ſuam a deo inſpirante. vt deus accipiat eam ab homine expirāte. homo accepit animā ad vitam tranſitoriā. deus autem ad vitam eternam. Unde Joh. in euangelio. Iterū venio ad vos. ⁊ accipiam vos ad meipſum. Secundo homo accipit gratiā. Unde nota. ꝙ gratia ſiue vnctio ſpiritusſancti non a fatuis ſed a prudētib⁹ accipitur. ſicut habetur de ſeptem virginibus prudentibus. vnde Math. xxv. dicitur. Prudentes vero virgines acceperūt oleum ſecū in vaſis ſuis cū lampadib⁹. per oleum intelligiť gratia ſpiritusſancti. Unde ps. Oleo ſancto vnxi eū. Sed fatue virgines acceptis lampadib⁹ non ſumpſerunt oleum ſecum. Et dixerūt fatue ſapiētibus. date nobis de oleo veſtro q2 lāpades noſtre extinguūtur. Unde per lampades ardentes intelligitur feruens amor dei ⁊ proximi quem homo amittit. qui gratiam ſanctiſpiritus non habet. vnde fatuus libentius accipit potentiam q̄ʒ regnum celorum. et illis dicitur. Amen dico vobis. neſcio vos. Tertio per virtutem ſpiritusſancti homo accipit coronam. de tali autem virtute ſpiritusſancti dicit Leo papa ꝙ ſpiritusſanctus deſiderabatur ab apoſtolis. vt ſancta ipſorum pectora accenderet et mundaret et mundata vlterius confirmaret. ⁊ confirmata ad eternam beatitudinem

preparaꝛet.poſt hoc vt coꝛonā eterne vite ipſis tribueret.vnde Gre. Coꝛona aurea ſup caput eius Pꝛo terminis nota.emitto eſt verbū tranſitiuū tertie ꝯiuga.hñs emiſi in pꝛeterito Itē differūt celitꝰ ꝛ celicus.qꝛ celitus ē aduerbiū q̄litatis vel loci.ꝛ interp̄taꝛ quaſi de celis. Sꝫ celicus a ū ē nomē adiectiuū. Itē radius plura ſcat.vñ eker. Textoꝛis radiū dicas radiū q̄ꝫ ſolis. Sꝫ paup̄ eſt nomē adiectiuū ꝯpabile ꝛ mobile

Conſolatoꝛ optime dulcis hoſpes anime dulce refrigerium
In laboꝛe requies in eſtu temperies in fletu ſolatium.

¶ Hic autoꝛ ꝯmendat ſpm̄ ſanctū penes diuerſa bñficia dicens. O ſctē ſpūs (optime ꝯſolatoꝛ.o dulcis hoſpes aīe) ſcꝫ noſtre (o dulce refrigerium).i.recreatio sᵉ veni.ſ.ad nos (o reqes in laboꝛe) veni (ꝛ tēperies).i.mitigatio (in eſtu).i.caloꝛe (ꝛ ſolatiū in fletu) ¶ Notādum au. ꝯmēdat ſpm̄ ſctm̄ p̄ncipaliter in ſex. Pꝛimo in ꝯſolatōne q̄re dr̄ paclitus qd̄ interpretaꝛ ꝯſolatoꝛ.qꝛ miſſus ē vt triſtes ꝛ meſtos ꝯſolareꝛ.vñ Ber. ꝯſolatoꝛ ſpūs dr̄ de pctis. Itē Iſa.lxi. Spūs dn̄i ſup me ꝛc̄.ꝛ ſubiūgit. vt ꝯſolaret oēs lugentes. Scd̄o ꝯmēdat eū ex viſitatione.qꝛ viſitādo viuificat aīas.vñ Ezech.xxxvij. Ecce ego intromittā in vos ſpm̄ et viuetis. Tertio ꝯmendat eū ex ꝯfoꝛtatione.ꝛ ꝯfirmat amoꝛē inter diſcoꝛdes ꝛ odioſos.ꝛ hoc tāgitur in lr̄a cū dicit.dulce refrigeriū.vñ in euan. Jo.ipſe pater amat vos. Quarto ꝯmēdaꝛ in reqe laboꝛis.qꝛ ipſe ē requies in opationibus ſiue in laboꝛibꝫ ſpūalibꝫ.vñ cū ꝯtra malignos ſpūs certamē inire debemus ſpūſſctūs nobis adeſt p̄ cuius ꝟtutē ꝛ gratiā reſiſtere poſſumus noſtro aduerſario.ſ.dyabolo Quinto ꝯmēdaꝛ penes tp̄antiā in caloꝛe.qꝛ opationes noſtras ꝛ tētatiões modificat ꝛ tp̄at.ꝛ hoc p̄ꝫ de ſctō Joā.q̄ per gratiā ſctiſpūs illeſus exiuit de doleo feruētis olei. Vñ ſciēdū q̄ ſpiritusſanctꝰ penes ſeptē eiꝰ dona ſeptē modis tentationes nr̄as tp̄at. Pꝛimo humiliat alta p̄ donū timoꝛis.qd̄ eſt ꝯtra tētationē ſup̄bie. Scd̄o dura mollificat p̄ donū pietatis.qd̄ ē ꝯtra tētationē inuidie. Tertio obſcura illuminat p̄ donū ſcie.qd̄ eſt ꝯtra auariciā. Quarto mollia ꝯſolidat per donū foꝛtitudinis.qd̄ ē ꝯtra tētationē accidie. Quinto fluida reſtringit p̄ conſiliū.qd̄ eſt ꝯtra tētationē gule. Sexto aīam clarificat p̄ donuꝫ intellectus.qd̄ ē ꝯtra luxuriā aīam maculantē. Septimo ſurſum facit rēdere p̄ donū ſapiētie.qd̄ eſt ꝯtra tentationē ire. Sic ſpūſſanctus oīa vicia in nobis tp̄at ne ex multitudine viciop̄ dicamus.cū p̄s. Qm̄ iniq̄tates mee ſupgreſſe ſunt caput meū ꝛc̄. Ultimo ꝯmēdat eum ꝓpter ſubleuationē noſtram in tempoꝛe tribulationis ꝛ hoc innuiꝛ in euā.cū diciꝛ.tanq̄ꝫ ignis ſeditq̄ꝫ ſupra ſingulos eoꝝ ſpūſſanctus Vñ ignis triplicē habet naturā.ſ.alta inclinat.ſurſum tēdit.fluētia ꝯgregat ſiue coadunat.p̄ hec tria intelligiꝛ triplex vis ſp̄ūſſcti.ſ.inclinatiua.eleuatiua ꝛ cooꝛdinatiua. Inclinatiua.qꝛ ſpūſſcūs inclinat excelſos ad hūilitatē. Eleuatiua.qꝛ eleuat inferioꝛa ad ſuperioꝛa. Cooꝛdinatiua.qꝛ inequalia eq̄liter oꝛdinat ꝛ coadunat per confoꝛmitatem ¶ Item nota diceret quis.quare ſpūſſanctus apparuit apoſtolis in ſpecie diſpartite lingue. Reſpondetur vt ipſa lingua magis regeretur.quia difficulter poteſt refrenari. Secundo vt ipſi ſcilicet

apl̄i poſſent feruenter loqui in p̄dicatione. vn̄ Ber. Uenit ſpūſſanct⁹ ſuper diſcipulos in linguis igneis vt ꝟba loq̄rent̄ ignea. ⁊ legē igneā p̄dicarent. Ex hoc dubitat̄ quare ſpūſſcr̄ūs apparuit in igne. R̄n̄det̄ ꝙ ignis ꝓcellit oīa elemēta in ſpecie. in ordine. ⁊ in ꝟtute. Primo in ſpecie pulcritudinis. q̄2 nō ē pulcrius elemētū rōe lucis in aſpectu. Scd̄o in ordie rōe ſublimitatis. q̄2 nullū elemētū ē igne ſublimius. Tertio in ꝟtute rōe vigoris. q̄2 ignis ē maxime actiu⁹ inter alia elemēta. Sic etiā ſpūſſcr̄ūs excedit oīa in ſpecie ordine ⁊ ꝟtute. Etiā ſicut ignis cremat. purgat. calefacit et illūīnat. Sic ſpūſſcr̄ūs cremat peccata. purgat corda. torporē excutit ⁊ intellectū illuminat. Sciēdū ꝓ termīs. hoſpes ē nomē cōis gn̄is. ⁊ dr̄ quaſi hoſtipes. i. hoſtiū petens. Requies eſt nomē q̄nte declinationis a requieſco. Sed tēperies ē nomē q̄nte declinationis a ꝟbo tempero as. Item eſtus eſt nomen quarte declinationis a verbo eſtuo

O lux beatiſſima reple cordis intima tuorum fidelium

Sine tuo numine nihil eſt in homine nihil eſt innoxium.

¶ Hic autor dirigit petitiones ad ſpm̄ſctm̄ dicēs (O beatiſſima lux) tu (reple intima). i. interiora (cordis. tuoꝝ fideliū). i. in te credētiū. q̄2 (nihil eſt in hoīe) ⁊ (nihil ē innoxiū). i. ſine culpa (ſine tuo numīe). i. ꝟtute ⁊ grā. Notandū. au. in lr̄a petit illūīnationē ſeu illuſtratōem ſpūſſcti cognoſcens ꝙ lux valet ambulantib⁹ Juxta illud euan. Qui ambulat in luce nō offendit ſe. Circa q̄d ſciēdū. ꝙ q̄libet volēs īpetrare illuſtratōem ſeu illuminationē ſpūſſancti debet habere ſeptē. Primo ꝙ debet eē quietus in animo. vn̄ Iſa. Supꝫ quem requieuit ſpiritus almus. Secūdo debet eſſe vnitus in fide ſeu in ꝯgregatōne fidei catholice. Unde a ſimili ſicꝫ ignis per diuiſionem ipſius extinguitur. ſic ſpirituſſanctus per diſcordiam in hominibus extinguitur. ⁊ ideo Actuū. iiij. dicitur. Et erat omnium credentium cor vnum. Tertio debet orare in loco ſecreto. vnde ꝓpheta Ducam eam in ſolitudinem ⁊ loquar ad cor eius. Quarto debet aſſidue orare. vnde dicitur de apoſtolis. Erant perſeuerantes vnanimiter in oratione. Qꝫ autem oratio ſit neceſſaria ad receptionem ſpirituſſancti oſtendit Sapientie. vij. Inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus domini. Quinto debet eſſe humilis. vnde p̄s. Qui emittis fontes in conuallibus. id eſt qui das gratiam ſpirituſſancti humilibus. Sexto debet eſſe pacificus. vn̄ ꝙ pax neceſſaria ſit ad recipiendum ſpiritumſanctum declarat Joannes in euāgelio dicens. Pax vobis. deinde dominus ſufflauit ⁊ dixit. accipite ſpiritumſanctum. Septimo debet eſſe in contemplatione orationis. quod notatur cū dicitur. Acceperūt ſpiritūſanctū in cenaculo. vbi dr̄ gloſa. Qui ſpm̄ſctm̄ deſiderat domiciliū carnis mētis ꝯtēplatione trāſcendēs calcat. Pro terminis nota. ꝙ intima ponitur hic ſpecialiter in neutro genere Noxius idem eſt ꝙ vicioſus. ⁊ deriuatur a nomine noxa. Inde tunc per compoſitionem innoxius. id eſt non nociuus. ſeu mūdus de peccato.

Laua q̄d eſt ſordidū riga q̄d eſt aridum. ſana q̄d eſt ſaucium

Flecte qđ eſt rigidū. foue qđ eſt languidū. rege qđ eſt deuiū.

¶ Hic autoꝛ dirigit aliā petitionē ad ſpm̄ ſctm̄ dicēs. O ſancte ſpūs (laua) .i. mūda. ſ. in nobis (qđ eſt ſoꝛdidū) .i. īmūdū (⁊ riga) .i. humecta. ſ. illud (qđ ē aridū) in nobis (⁊ ſana) .ſ. in nobis (qđ eſt ſauciū) id ē infirmū (flecte qđ eſt rigidū) .i. inflexibile in nobis. et (foue) id eſt nutri (qđ ē languidū) .i. infirmū (rege) .i. oꝛdina (qđ eſt deuium) id eſt erroneum.

Da tuis fidelibus in te confidentibus ſacrum ſeptenarium

Da virtutis meritum. da ſalutis exitū. da perenne gaudium

O ſancte ſpūs (da tuis fidelib9) .i. xp̄ianis (ꝯfidētib9 in te) .i. ſperantib9 in te (ſacrū ſeptenariū) .i. ſeptē dona ſacrata. ⁊ o ſctē ſpūs (da meritū ꝟtutis et exitū) .i. finē (ſalutis) ſcʒ eterne (da ꝑenne) .i. ſempiternū (gaudiū)

¶ Notādū autoꝛ in lr̄a ꝑ oꝛdinē petit diuerſa. Primo pctōꝝ abſolutionē. qꝛ illa ꝑ̄ncipaliter ē neceſſaria. qm̄ hō in peccatis nullo mō pōt ꝯuerſari cū fratrib9 .i. cū angelis. nā ipſi ſūt ab oī pctō remoti. vn̄ venerabilis Beda. Nulla inter hoīes deo gratioſioꝛ pōt eſſe ꝯuerſatio ꝙ̄ eoꝝ q̄ ſe alienāt a vicijs ⁊ ꝟtutū ſtudijs aīm ſubigunt. Scdo petit purgationē mentiuʒ .i. informationē ꝑ remotionē ignoꝛātie. qꝛ ſcḋm Aug. Ignoꝛantia eſt vicioſa ſi aſſit affectatio neſciēdi. Itē Ber. Prudētia ē ſi p̄terita mala defleas. ſi tēpoꝛalia ꝯtēnis. ⁊ ſi eterna ꝯcupiſcis. Tertio petit ſanitatē aīe q̄ impedit̄ ꝑ vicia peccatoꝝ. Vn̄ pctā ſumme ſunt vitāda. vn̄ dr̄ Aug. Ex peccato ade nobis influxa ſūt duo mala. ſ. ignoꝛātia reꝝ agendaꝝ. ⁊ ꝯcupiſcentia noxaꝝ. Itē Ber. Nulla nocebit aduerſitas ſi nulla dn̄at̄ iniq̄tas. Quarto petit coꝛ induratū flecti ꝑ charitatē ſpūſſancti. vn̄ in oī ꝟtute tua dilige eū qui te fecit. Ber. Via dn̄i ad coꝛ dirigit̄ cū ſermo veritatis hūiliter audit̄. Quinto petit remotionem frigiditatis aīe. vnde aīa dr̄ īfrigidata qn̄ caret igne ſp̄uali .i. grā ſpūſſcti. De tali igne dr̄ in li. Sap. Et lāpas eius nō extinguet̄ in nocte .i. grā ſpūſſancti nō auferet̄ ab eo in tp̄e tribulatiōis. Sexto petit remotionē erroꝛis ꝓpter informationē iuſticie. q̄ maxime attēditur in volūtate. qꝛ aliq̄s nō dr̄ iuſtus ꝓpter rectitudinē intellect9 vel operis. ſi deſit rectitudo volūtatis .i. iuſticie. vt dr̄ in Prouer. Qui ſeq̄tur iuſticiam diliget̄ a dn̄o. Itē p̄s. Juſtus dn̄s ⁊ iuſticiā dilexit. ¶ Pro terminis nota. ꝙ ſoꝛdidū ponit̄ hic ſubſtantiualiter. ⁊ dr̄ a noīe ſoꝛdes qđ vlterius dicit̄ a ꝟbo ſoꝛdeo ¶ Itē aridū eſt nomen adiectiuū. Jn̄ area .i. terra ſterilis. Silr̄ rigidus idē eſt ꝙ diſtoꝛtus a ꝟbo rigeo es. Flecto eſt ꝟbuʒ tranſitiuū. ¶ Itē lr̄a dicit. ſacrū ſeptenariū. ⁊ ꝑ hoc dat̄ intelligi oīs perfectio. qꝛ ſicut ꝑ ſeptenariū numeꝝ clauditur om̄e tēpus ⁊ ꝑficitur ſic ꝑ ſeptenarium .i. ꝑ ſeptem dona ſpiritusſancti omnis perfectio impoꝛtatur.

b Benedicta ſemper ſancta ſit trinitas deitas ſcʒ vnitas coequalis gloꝛia. Pater filius ſanctusſpiritus tria ſūt nomina. omnia eadem ſubſtantia.

¶ Iſtud eſt aliud canticū in honoꝛē ⁊ reuerētiā ſancte trinitatis dicens. (Sancta deitas ſcʒ) q̄ eſt (trinitas) ſcʒ in ꝑſonis ⁊ (vnitas) ſcʒ in eſſentia